

Izhaja

vsak petek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu „Mira“ v Celovcu, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

[Rokopisi se ne vračajo.]

MIR

Velja:

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Za in serate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste za vsakokrat.

Glasilno koroških Slovencev

Leto XXVII.

V Celovcu, 21. novembra 1908.

Štev. 47.

Nemškutarskim učiteljem v resen preudarek.

Letos je v državnem zboru gosp. poslanec Grafenauer povedal, da je deželni šolski nadzornik koroški izrekel nad nemškutarji to-le ostro sodbo: „Ti-le nemškutarski Slovenci niso vsi vkup nič vredni.“ („Diese deutsch gewordenen Windischen sind alle miteinander nichts wert.“) Tako sodi ta gospod o tistih ljudeh, ki zaničujejo svoj materni jezik in ne vidijo, da zaničujejo pravzaprav le sami sebe in da pomagajo Nemcem, da jih še bolj zaničujejo. Zakaj naj bi pa tudi Nemeč pač častil take ljudi, ki jih ne more spoštovati? Dokler Nemeč spoštuje samega sebe, se mu mora studiti človek, ki izdaja za sūdmarkine, šulferajnovne in judeževne groše, za prijazen pogled te in one gospode svoj rod, svojo govornico! Med Nemci kaj takega ne najdeš — in vendar bi ravno tisti Nemeč, ki zaničuje nemškutarje, najrajše napravil iz vseh Slovencev same nemškutarje in preganja tiste Slovence, ki se mu ne uklonejo in ne ližejo prahu z nemškega škornja in nočejo zobati milosti iz nemških jasel. Nemeč sam sebe pač bije po zobeh, ko ponemškutarja Slovence, ki jih pa spet zaničuje; no pa on potrebuje bičev in korobačev, da ž njimi tepe slovenski narod in ga goni v hleve matere germanije; to dela s tistimi učitelji, ki so mu orodje, dokler ga more rabiti, potem pa se to orodje vrže v kot. To smo že pravili neštetokrat našim zaslepljenim rojakom, verjeti pa nam niso hoteli. Toda oči se jim morajo vendar odpreti, če nimajo na njih za prst debele mreže. Le poglejte nekaj imenovanj iz najnovejšega časa!

Za nadučitelja na Vratih je imenovan trd Nemeč, ki ne zna nič slovenski, g. Tiefenbacher, in šola ima gotovo 5 šestink slovenskih in kvečjemu eno šestinko slovenskih otrok, ako se hoče šteti po resnici. Dozdaj se je večkrat v deželnem in državnem zboru reklo, da nič ne de, če je na kateri šoli v slovenskih krajih Nemeč učitelj, ker se gleda na to, da je nadučitelj zmožen obeh jezikov. No, to načelo je začelo presedati gospodi, ki komandira koroške šole; trd Nemeč je postal v slovenskem kraju celo nadučitelj. Kaj pomeni to? Tista gospoda, ki je prepričana, da ni nemškutar nič vreden, pokaže mu figo in posadi Nemca na boljše mesto, kamor bi morala dati Slovenca; a Slovenca črti zato, ker ne bi hotel ubogati in tako narobe poučevati, kakor gospoda hočejo. Nemškutarja zaničujejo! In prav imajo.

Lahko bi zasledili in našli še mnogo trdih nemških nadučiteljev po slovenskih krajih, ki tam sedijo udobno že leta in leta; pa čemu bi vam, nemški učitelji slovenske krvi, naštevali te vaše srečnejše tovariše, saj jih poznate sami in se dosti jezite sami nad njimi! Vprašamo vas samo: Zakaj je tako? No, zakaj? Saj smo vam to že povedali in trobili vam bomo to še večkrat na uho, kar je rekel vaš poglavar: Za nič ste vsi skupaj, ker ste se rodili kot Slovenci, potem pa se zaverovali v mamko Germanijo; izdajice ste svojega rodu; izdajstvo je pa mnogim ljudem prav vseč, toda izdajalca le zaničujejo. Ali ni še lepše, ostati, kar smo po rojstvu? Seveda nas bodo sovražili — toda zaničevali nas ne bodo, ker bomo pokazali, da smo močje, ne pa hlapci vsakemu človeku, ki mu je sreča prišla par zvezd na ovratnik njegove uradniške suknje.

Gospodje učitelji in gđe učiteljice, ki ste slovenske krvi, pa še vedno tlačanite nemškim nacionalcem, berite vendar naslednja imenovanja: Nemški nadučiteljji so postali: A. Eisenhut v Trbižu, I. Gitschtaler na Brnci, A. Tiefenbacher na Vratih.

Šolski vodja A. Koch v Lipici.

Nemški učitelji v slovenskih krajih premeščeni v drug slovenski kraj: F. Strugel iz Timenice na Dravo.

Učiteljice: O. Süsbauer iz Medgorij na Dholico, R. Kitzer v Št. Tomžu, A. Nerath v Borovljah, M. Rasputnik v Šmarjeti v Rožu, I. Matschnig v Guštanju, I. Tichy v Čačah v Zilski dolini, R. Pfelegerl v Št. Lipšu pri Rajneku, W. Sames v Žitarivasi.

Novi nemški učitelji v slovenskih krajih: E. Ertel v Škocijan, F. Klingan na Brdo, I. Kopp v Sveče, F. Fürpaß v Rožek.

Nove nemške učiteljice: S. Kasch v Krajanah, O. pl. Dobrovska v Timenici, Pia pl. Koplín na Zili, A. Fischer v G. Libučah, H. pl. Gozzani v Kotmarovasi, L. Kankal v Ribnici, E. Medic v Črni, M. Messner na Dholici, K. Schmidt na Rudi, A. Spieß v Blatogradu.

Iz slovenskih krajev v nemške so odšli: I. Müller iz Kotelj v Kirchbach, E. Goltschnig iz Timenice v Theising, E. Ossinger iz Zile v Kaming, R. Janschitz iz Guštanja v Zweikirchen, M. Kratz iz Žitarevasi v Zweinitz; učiteljci R. Sommerger iz Prevalj v Gornjo Belo, K. Bertot v Dholice v Nemški Grebinj.

Premeščenih „nemških učiteljev slovenske krvi“ tukaj nismo jemali v poštev. Novih Nemcev po slovenskih krajih je torej prirastlo 18, odšlo jih je pa le 7. Lep narobe napredek, kaj ne? — No, pa ne smemo biti prehudi, saj nam ne pošiljajo samo učiteljev in učiteljic iz „zarobljene“ kmetske krvi, ampak skoraj vse „frajlice od stanu“, kar jih imajo na razpolaganje. Ali pa niso to res revice, ko bodo morale delati dež. šol. svetu in nadzornikom tlako z nemščino v slovenskih krajih? Smilite se nam! Nekaj nas pa ta pregled še uči: slovenski učitelji so še vedno bele vrane, nemških pa je kar vse črno. Ali mora tako ostati? Ne! Zato pa rojaki: na dan z novci za „Učiteljski dom“!

Stari Preschern je stopil v pokoj; privoščimo mu ga, saj je dosti dolgo vlekel verige, v katere ga je ukoval ranjki dr. Gobanc; in povrh je še pozabil, da ga je rodila slovenska mati. Na njegovo mesto so imenovali ne nemškutarja — Bog ne zadeni, ampak Nemca, g. Juvana, okr. šol. nadzornika iz Velikovca. Ali ni tudi to krepka brca, ki je pokazala, kako Nemeč „časti“ nemškutarje, „ki niso vsi nič vredni“?

Zdaj pa še eno stopinjno niže!

Odkar obstoji ljudsko šolstvo, je imela Koroška vedno slovenske dež. šolske nadzornike, izvzemši le en sam slučaj, ko je bil napol Slovenec, napol Italijan na tem mestu. V najboljšem spominu imamo še danes zlasti Sim. Rudnaša in dr. Fr. Močnika. Za njima so prišli spet slovenski močje, ki pa so nemškutarili in podirali, kar so bili zgradili modri predniki; vendar jim je za oporo, da so se dvignili na to visoko mesto, služilo vsaj znanje slovenščine, četudi je bilo prav pičlo ali celo samo v tistih besedah ministra Gauča, da Palla zna toliko slovenščine, kolikor se je je mogel v kratkem času naučiti. Dr. Gobanc je sam pravil, da je premagal svoje tekmece samo z znanjem slovenščine. Zdaj se bližamo koncu vladanja dvor. svetnika Palle, ki je tudi prodal svojo poljščino za čast in veljavo. Kdo bode njegov naslednik? Slovenec gotovo ne, ravno tako gotovo pa tudi nemškutar ne, ker so ti dokazali, „da niso vsi vkup nič vredni.“ Dosedanja nemškutarija slovenskih poturic je tako ustanovila stališče njih nemškim gospodarjem, da hočejo imeti trdega Nemca za dež. šol. nadzornika, celo takega Nemca, ki ne zna čisto nič slovenski. Morebiti poskusijo z nemškim krščanskim socialcem, ki pa že zna tudi zabavljati na „klerikale Hetze“ — pa trd Nemeč je, slovenski ne zna — torej ravno pravi mož. Dajmo brco Slovincem in nemškutarjem — tako bodo rekli. Kaj pa porečejo k temu naši nemškutarji? No, dobili so že brc cel koš, pa so jih spravili, le med sabo malo pogodrnjajo še, stisnejo pest — in jo skrijejo v žep. Če jih torej pravi Nemci vedno bolj zaničujejo, ali se jim godi morda krivica?

Ali se ne polegajo sami v blato, da si Nemeč ne omaže črevljev, kadar gre čez cesto?

Ali pa se morda vendar enkrat spametujejo in se spomnijo, kaj zahteva dolžnost in čast od moža, in da ne smejo biti več tiste mevže, ki imajo na prodaj svojo čast in dolžnost in deco svojega slovenskega naroda za ceno, ki jim jo kupec nazadnje ostane še na dolgu!

Celjski zvezi.

Iz Spodnje Koroške smo prejeli sledeči članek: „Zadružna Zveza v Celju“ razpošilja na razne članice pismo, v katerem se nahaja sklep neke koroške posojilnice. Ta sklep se baje tako glasi:

„Po vsestranskem posvetovanju se enoglasno sklene, da ostane hranilnica in posojilnica še naprej član „Zadružne Zveze v Celju“, ker nima proti isti nobene pritožbe in še posebno z ozirom na njeno zagotovilo, da je v vsakem oziru v stanu in pripravljena deliti svojim članicam ravno take in še večje ugodnosti, kakor bi jih zamogla ponujati morebiti vsaka druga katerakoli zveza.

Vsi pri seji navzoči funkcionarji zadruga so izjavili, da bi bila grda nevhvaležnost, obrniti svojim ustanoviteljem in dobrotnikom hrbet čez noč in brez vsega vzroka.“

Celjska Zveza ima v prvi vrsti namen, svoje članice revidirati, a ondi posredovati pri nalaaganju denarja, da se imetje posojilnic najprimernejše med narod razdeli, da dobe posojilnice denarja, kadar ga same nimajo dosti.

V novejši dobi je dozorela potreba, da se zadružne zveze, in sicer zveze kot podlaga zadružništva poprimemo širše gospodarske organizacije. Pri posojilnicah samih pač ne smemo ostati, če hočemo dospeti do gospodarskega stališča, kakor ga zavzemajo drugi narodi.

Položaj pa je posebno na Koroškem postal naravnost kritičen. Razlogi so se na shodu v Celovcu pojasnili, obžalovati je le, da se shoda niso vsi povabljeni udeležili. Koroška neobhodno potrebuje gospodarske organizacije; ta pa je mogoča le v zaslonbi na kako že obstoječe socialno središče.

Zveza v Celju nam dozdaj ni bila tako socialno središče. Pregledovale so se posojilnice, res, a drugega se ni ukrenilo ničesar.

Da napredujemo, moramo ali napraviti svojo zvezo, ali pa pridružiti se organizaciji, ki nam more v tem oziru ponuditi uspešne pomoči.

Lastna naša zveza je seveda tudi mogoča; vsaj se lahko ustanovi še kakih 20 gospodarskih društev v manjšem obsegu. A ta zveza bi bila premajhna in ne bi mogla nasproti Nemcem brez državnih podpor delati, ker ta nasprotnik dela z velikanskimi javnimi sredstvi; proti vsaki podpori pa bodo s skrajnimi sredstvi delali naši nemškonarodni sosedje.

Razmere se pri nas vedno bolj poostrujejo, ter prihajajo zelo kritične. V deželnem zboru smo imeli še pred leti tri, zdaj imamo le še enega zastopnika. V državnem zboru smo res zastopani, pri deželnozborskih volitvah pa nam je res tudi več kot nepotrebno, da se v našem volilnem okraju, kjer se moramo krvavo boriti za vsako dušo, dela liberalen razdor po nekaterih kratkovidnih ljudeh, ki jim je politiziranje le nek sport, neka igra ali šala. Le-ti ljudje se ne zavedajo svoje strašne odgovornosti. Devet desetink našega ljudstva je krščanskega mišljenja, kaj torej hoče peščica liberalcev? Nam uničiti naše delo, ker sama ni zmožna ničesar doseči?

Toda liberalna strančica bode vselej, če politično društvo v Celovcu kaj priporoča, rekla ne, sicer sami ne vedo zakaj. Takšno je politikovanje koroških liberalcev. Privatno posedajo v — nemški družbi, javno hočejo biti zastopniki

slovenskega naroda — praktično ne bodo izpostavili svojega dragocenega zdravja nobeni nevarnosti, kot politiki in gospodarji pa nikdar ne bodo hoteli tega, kar hoče krščanska večina. To ta liberalna obmislna družba dela zdaj za Celje.

Kar se tiče prestopa posojilnic v Ljubljani, ta stvar ni treba, da bi se vršila kot na komando. Vsaj morajo posojilnice same poznati naše razmere. Naj Zveza v Ljubljani prične kmalu s svojo gospodarsko organizacijo in v teku nekaterih mesecev se bo vse izvršilo v najlepšem redu. Časa pa ne smemo v sedanjem položaju tratiti, treba se je odločno poprijeti gospodarskega dela, ne samo pri nas, marveč tudi na Štajerskem. Če je Celjska Zveza res gospodarski zmožna kaj storiti, naj obdeluje velikanski svoj teren na Štajerskem. Vsaj ima tako ogromno dela, zlasti letos, ko ljudje takorekoč obupavajo, ker ne morejo prodati svojih pridelkov, in ko Nemci snujejo bojkot zoper zavedne Slovence, ne na Koroškem, marveč na Štajerskem. Da v tem položaju, ko ima Zveza lahko za mnoga leta doma več kot dosti organizatoričnega dela, nam brani, pomoči iskati v Ljubljani, se nam ne zdi ravno pametno.

Pri tem postopanju Korošce ne navdaja nobena mržnja zoper Celjsko Zvezo. Merodajen je edino le praktično gospodarski položaj. Tako nam je mogoče napredovati! Seveda na drugi strani tudi ne izprevidimo, da bi bili dolžni bogšive koliko hvaležnosti Celjanom. Sin je lahko hvaležen očetu, vendar zahteva od njega svoj delež in si ustanovi svoj dom ter skrbi za svoj napredek. Tukaj pa res nismo celjski sinovi, vsaj ustanovitev kake posojilnice ni posebna zasluga; očetje posojilnic so ljudje, ki so delali leta in leta, da so ti zavodi zrastle. Oče posojilnic je naše ljudstvo, ki je posojilnicam zaupalo ter je vlagalo svoj denar. To ljudstvo pa potrebuje in pričakuje gospodarskega napredka na vsak način, in tega napredka potrebujejo tudi posojilnice, če nočemo, da kakega lepega dne zapadejo tudi naši denarni zavodi v nemškutarke roke. Potem bojo ti zavodi tudi Celje zapustili, a zapustili bi tudi slovensko ljudstvo za vselej. Toda ta nevarnost ni domišljija, ona obstoji in je — zelo velika. Zato ima vodstvo koroških Slovencev prav, da priporoča pristopiti k Ljubljani, in častna dolžnost koroških Slovencev je, poslušati razloge, na katere lahko vsakdo pove svoje pomisleke, potem pa je treba, da hodimo mi zložno eno in isto pot.

Posojilničar.

Koroške novice.

Za „Učiteljski dom“ v Celovcu, ki podpira slovenske pripravnike za učiteljski stan, je zapustil gosp. Mihael Slajhar v Rožeku (umrl dne 30. vel. travna 1908) svoto 100 K. Društvo bo ohranilo blagega pokojnega rodoljuba v hvaležnem spominu. Preprosti mož iz ljudstva je vedel, kako lepo nalogo ima ono društvo. Naj zbudi njegov zgled živo posnemanje med narodom!

Poročena sta bila 16. t. m. v Ormožu na Štajerskem g. Albin Novak, trgovec v Sinčivesi, in gđ. Angela dr. Petovarjeva. Bilo srečno!

Za šolskega nadzornika v šolskem okraju Velikovec je imenoval naučni minister Marchet nadučitelja na ljudski šoli v Podkloštru, Jožefa Socher. To je storil nemškonarodni minister, da bi nam dal še eno zaušnico, preden je moral v že davno zasluženi pokoj. Novi nadzornik je nam nasprotnega mišljenja. Pazili bomo na vsak njegov korak, in če bo naše učiteljstvo šikaniral, bo potem uravnal svoje korake na Dunaju naš zastopnik.

Kako bomo slavili jubilej našega cesarja? Samo še par tednov bo preteklo, in minulo bo šestdeseto leto vladanja cesarosti Franca Jožefa I. Tudi Slovenci se bodo udeležili tega slavlja — ne bomo pa plačevali iz svojega žepa desetine v blagajne, iz katerih jemljejo naši najhujši sovražniki novce za zatiranje naših bratov. Spomnili se bomo pa, da želi cesarost, da se obdaruje mladež, nežna deca z zavodi, v katerih se ji deli kruh dobre vzgoje in zdravljenja. Ali ne bomo te želje častitega starčka na prestolu spolnili tudi mi? Bomo jo, saj imamo tudi mi koroški Slovenci na tisoče svojih otrok, ki jim tisti ne dajejo kruha, ki jim je to dolžnost po njih uradnem poslu. Teh mučenikov se spomnimo pa mi in zložimo za njih rešitev iz rok njih mučiteljev svoto po naših močeh. Ko boste dobili to številko „Mira“ v roke, bo že živelo najmlajše slovensko društvo, ki ga ustanovimo prihodnji četrtek v obrambo naše mladine koroški Slovenci. Temu najmlajšemu društvu naj kumuje ves slovenski Korotan in naj mu položi v zibelko svoje darilo, da ga postavimo čimprej na trdne noge, da raste in cvete in zbira pod svojim okriljem

vso našo mladino, oteto tujih „dobrot“. Naj ne ostane brezuspešen naš poziv, naša iskrena prošnja do bratov in sester po Korotanu in po srečnejših domovih slovenskih.

Kranjsko in primorsko narodnjaštvo, kje si? Uradna „Klagenfurter Zeitung“ poroča o Marijinem zavodu v Gospa Sveti, da ga bodo morali razširiti, ker so priglasili za gojenke vsako leto številnejši. V sedanje prostore morejo sprejeti le 140 deklic, ko dozidajo, bo pa prostora za 200 deklic. Na zavodu delujejo usmiljenke iz Zamsa. Temu poročilu doda uradni, sicer pa popolnoma v nemškonacionalnem duhu pisani list sledeče: „Dve tretjini v zavodu nahajajočih se deklic je iz Kranjskega, Kočevja in Primorskega, da bi se naučile nemščine. Razširjenje zavoda, ki se lahko ozira na imenitne vzgojevalne uspehe, tukaj povsod simpatično pozdravljajo.“ Nimamo prav ničesar proti vzgoji od strani usmiljenk, nasprotno znamo ceniti tako vzgojo in jo najtopleje priporočamo. A v tem slučaju, da govorimo prizanesljivo, se čudimo, da slovenski stariši iz Kranjskega in Primorskega pošiljajo svoje hčere v strogo nemške zavode, kjer je gojenkam, kakor se nam je sporočilo, strogo prepovedano, govoriti v kakem drugem nego nemškem jeziku. Ne glede na to, da je tak pouk v nemščini prava muka za slovenka dekleta, bije ta način pouka vsem pedagogičnim načelom v obraz. Zato se prav nič ne čudimo, če prihajajo iz takih zavodov prave nemškutarke, in ker so povlačini hčerke premožnih staršev in v pravem oziru res vzorne, potegnejo nase v večjih vaseh in trgih vse drugo ženstvo, ki se prišteva k imenitnejšim, in tako se širi po sosednih slovenskih deželah duh nemškutarije. Res ne vemo, ali so sosedni Slovenci res še tako nevedni ali pa tako malomarni v narodnem oziru. Če so nevedni, jim povemo, da naj pošiljajo svoje hčerke raje v „Narodno šolo“ v Št. Rupert pri Velikovec ali v najbližnjo v Št. Jakob v Rožu, kjer se bodo naučile popolnoma pravilno nemško, poleg tega pa se bodo izurile tudi v slovenščini in bodo ostale narodne; druga vzgoja pa je v teh zavodih, ki jo vodijo č. šolske sestre, vzorna in je vsem slovenskim starišem, predvsem slovenskemu razumništvu, toplo priporočati. Slovence po sosednih deželah morda straši naslov „Narodna šola“. Tega naslova ne nosita narodni šoli na Koroškem zato, da bi se v njih učili otroci morda samo slovenski, ne, ampak zato, ker se vzgojujejo v njih otroci narodno, čeravno se nauče, kakor kažejo vsakoletne skušnje v Št. Rupertu, poleg maternega jezika tudi nemško mnogo bolje, nego na strogo nemških ljudskih šolah, ki jih obiskujejo ponavadi otroci koroških Slovencev. Vzgojevališče v Gospa Sveti naj le obiskujejo nemška dekleta, in želeli bi, da v prav velikem številu, a za slovenska dekleta sta kakor nalašč naši „Narodni šoli“. Zlasti ona v Št. Jakobu v Rožu bo postala znamenita, ko bo dobila tudi gospodinjstvo šolo. Dolžnost slovenskih listov pa je, da opozorijo na to slovensko občinstvo.

Malo statistike. V teku zadnjega leta so bile občinske volitve za občine Rožek, Vernberg, Slovenji Plajberk, Medgorje (dvakrat zaporedoma, sedaj je zoper tretjo volitev zopet ugovor vložen in ni dvoma, da se bo volilo v četrtič!) in Smerče radi raznih nepravilnosti razveljavljene; volitve v občinah Bistrica v Rožu in Kostanje so bile tudi protestirane, toda ugovor zavržen. Zanimivo je opazovati uspehe naših pritožb na upravno in državno sodišče. Zmagali smo pri upravnem sodišču v zadevi občinskih volitev v Rožeku in Smerčah, v zadevi slovenske šole v Št. Jakobu v Rožu in radi slovenskega dopisovanja deželnemu odboru od strani občine Sele; v slednji zadevi smo vrh tega zmagali tudi pred državnim sodiščem. Vse to v teku samo enega samega, zadnjega leta! Kaka mora pač biti naša državna in deželna uprava, kakšno mora biti gospodstvo vladajoče nemškonacionalne stranke, da ji morajo najvišja naša sodišča take klofute dajati. In potem pa milo tožijo nad hudobnimi Slovenci, ki ne marajo več za tisti blaženi „mir“, v kojem smo mi poginjali, Nemci pa so nam gospodovali in se nam na tihem smejali.

V Leonovi knjigotržnici so razstavljene razglednice s sliko notranjščine nemškega kazino v Ljubljani, ki so ga napadli 20. septembra razjarjeni Slovenci. Na sredi dvorane leži skoraj na kupu debelo kamenje, tupatam tudi na kaki mizi, kakor bi ga bil kdo tja položil. Skratka vtis dobiš, kakor bi bil kdo tisto kamenje nanosil na sredo dvorane, da ga je fotograf mogel fotografirati. Razglednice nosijo napis „Slovenische Kulturarbeit“. Založil jih je nemški šulferajn. Čudimo se le, da to društvo ni dalo fotografirati na odru ležeči slovenski žrtvi in ni založilo karte z napisom: „Slovenske žrtve tevtonskega furorja“. Knjigotržcu Leonu, ki je sprva tiskal knjige „Družbe sv. Mohorja“, pa priporočamo, da dá

fotografirati „nemško kulturno delo“ na pisarni g. dr. Brejca, in dobil bo za te razglednice dovolj odjemalcev.

H konkurzu Winklerjeve banke. Čuje se, da je vsled poloma Winklerjeve banke zgubilo večje svote denarja tudi več slovenskih posestnikov in poslov. Mnogi nalagajo svoj denar pri nasprotnih denarnih zavodih, misleč, da so varnejši. To pa ni res. Zato pa veljaj tudi za nas pravilo: Slovenski denar v slovenske denarne zavode! Zlasti naše slovenske posojilnice so zelo realne in varne.

G. J. Renko v Borovljah nam je pojasnil našo zadnjo notico, da je zamenjal „Mir“ s „Freie Stimmen“. „Mir“ je opustil, ker ga dobiva od drugod, sedaj pa ga zopet naročuje, „Freie Stimmen“ pa sploh ni naročil in je že naznanil, da jih ne mara. Tudi to vzamemo z veseljem na znanje in opozarjamo cenjene čitatelje „Mira“, da naj povsod podpirajo narodne trgovce, kjer teh ni, pa one, ki nam ne nasprotujejo.

Razpisano je nadučiteljsko mesto na štiri-razredni šoli v Podkloštru in na dvorazrednici v Melvičah.

Umrla je v Celovcu v sredo dne 18. novembra ob 1/2 8. uri zvečer po kratki in mučni boleznii gospa Katarina Knez, v 35. letu svoje starosti. Pogreb je bil v petek 20. t. m. Bila je pokojnica hišnica in oskrbnica „Slovenskega delavskega društva“. N. v m. p!

Pokopali so 18. t. m. vdovo velezaslužnega koroškega rodoljuba Antona Janežiča, gospo Karolino Janežič v Pliberku. N. v m. p!

Št. Gandolf pri Kotmarivasi. (Pohajač.) Minolega meseca se je pritepel k nam fotograf iz Gradca in je fotografiral ljudi. Obljubil je, da bo izgotovil slike v desetih dneh. Prejemal je denar naprej, od nekaterih celo svoto, od drugih polovico. Vsakemu je vročil tudi svoj naslov: Karl Matzner, fotograf v Gradcu. Celu ulica je bila na listku. Preteklo je deset dni in še več, a slik le še ni bilo. Ko so se ljudje obrnili na Matznerjevo tvrdko v Gradcu, so dobili od tam odgovor, da je pri Matznerju uslužben fotografski pomočnik ušel pred dvema mesecema s fotografičnim aparatom vred in dela sedaj dolgove na ime svojega mojstra. C. kr. orožništvo naj bi imelo na take pohajče pazno oko.

Podljubelj. (Blagoslovljenje) „Delavskega doma“ in prva predstava v njem, sta se nad vse pričakovanje dobro obnesla. Od vseh strani, celo iz daljnih Sel, so prihiteli vrli narodnjaki, da se povesele v naši sredini. In navzlic temu, da je kar mrgolelo ljudi, se vendar svet ni porušil; prav nič ni bilo opaziti o tisti „gewaltige Aufregung“ (velikanskem razburjenju) o katerem so prej toliko čekali in tudi lagale „Freie Stimmen“. Če je razburjen kak borovski nemškutar, zavoljo tega še davno ni potreba, da bi moral noreti ves svet. Kakor danes, tako tudi prvič ne bi bilo treba žandarjev. Dobro je, in to nas še danes veseli, da se je borovska frakarija enkrat do kosti blamirala. V Podljubelj že ne pride več podirat kozolcev. — In zdaj še veselica sama. Po pozdravnem govoru g. Arnuš-a je nastopilo več pevskih društev skupaj in zapelo „Jadransko morje“. Slavnostni govor je imel g. Smodej iz Celovca. Nato pa se je pričela predstava krasne ljudske igre „Požigalčeva hči“. Vsebine ne bom navajal. Društva, ki imajo dovolj spretnih moči, si jo naj kar najhitreje nabavijo v „Katoliški Bukvarni“. In tudi o igralcih samih je jako težavno pisati, ker ne morem povzdigo-vati enega, da ne delam obenem krivice drugim. Igrali so naravnost izvrstno. Rezika (gospa Mimi Skamen), Potokarica (gđ. Pepica Kulnik), Uršika (gđ. Nani Smolec), Leskovec (gđ. Arnuš) in Katra (gđ. Mličnik) so bile navzlic velikim in težkim ulogam popolnoma na svojem mestu. Res, kar zija bi jih človek, tako so igrale. Vrabc (g. Wieser) pa nam je že stari znanec. Talent! Ravno tako gg. Čemer Pavel in Štef. Job, Müller, V. Job in Šparovec. Nekaj jako dobrega smo našli tudi v osehah gospodov Krajnca, Teuža in Tomo Arnuša. Upam, da nam ostanejo zvesti in da jih v kratkem zopet vidimo. Med posameznimi točkami so prav pridno udarjali naši tamburaši. Sicer je bilo vse — mirno.

Podljubelj. (Dvajsettisoč kron.) Neki lažnivi Korošec je nafari bal krofastega „Štajerca“, da so prevz. celovski knez in škof za „Delavski dom“ pri nas darovali okroglih 20.000 kron, ter pozivlja ljudi svojega kalibra, da se naj čudijo kakor on, ko je bral to velevažno novico. „Štajerc“ in „Štimce“ sta zopet enkrat slišala travo rasti pod snegom. Tukaj samo pribijemo, da se je „štajerska žabura“ zlagala vse do zadnje besede. Škof še vinarja ni dal, 20.000 K že celo ne, ker jih 3000 manj potrebujemo. Ljubi „Štajerc“ (tako te navadno kličejo tvoji koštrunčki) za ušesa stresi svojega škribunta, sicer res prideš ob ves kredit, če ga še sploh kaj imaš.

Velikovec. („Štajerčev“ junak). Že zadnjič je razpisal najemnik „Narodnega doma“ v „Miru“ nagrado 1000 K tistemu, ki mu dokaže, da je plačeval met. cent mesa po 22 gld., toda nihče se še ni oglasil. Samo „Štajerčev“ dopisnik vé to, da je g. Stersche še ceneje kupoval živino. A čudno, z imenom si pa le ne upa na dan, kakor Stersche, dasiravno bi si brez vsega truda lahko prislužil 1000 srebrnih kronic. Seveda, če bi sodnije ne bilo, potem bi bil sotrudnik lažnive ptujske „giftne krote“ že davno prišel po svojo nagrado in se ne tolažil samo z novimi lažmi v „Štajercu“. Velikovški „Štajerčev“ dopisnik še dolgo ne bo imel tiste korajže, kakor ptujski štajercijanci, ki so napadali Slovence. Za uredniško tajnost se je pač lahko skrivati, pa še lažje dobiti 1000 K, če ima „Štajerc“ prav!

Velikovec. (Velikovškimi in okoliškimi Slovencem.) Kakor se razvidi iz „Mirovih“ člankov, so začeli nasprotni časopisi, med njimi najbolj nesramno „Štajerc“, hujskati zoper „Narodni dom“. To so tisti listi, ki so preteklo spomlad tako hvalili našega najemnika. Kako se časi spreminjajo! Obče je znano, da je g. Stersche popolnoma na svojem mestu v vsakem oziru. Zato pa bodi odgovor na škodoželjne nasprotne hujskarije, da se Slovenci držimo bolj ko prej gesla: „Svoji k svojim!“ Zavednemu Slovencu mora že njegov narodni ponos braniti, prestopati prag kake gostilne, kjer se širi smrad ptujske „giftne krote“!

Velikovec. 2000 K dobi tisti, ki mi dokaže, da bi bil kdaj kupil bolno kravo po 20 gld. met. cent mesa, ali da bi se bilo na vozu zadržalo eno tele, kakor mi to očita „Štajerčev“ dopisnik v št. 45 z dne 8. nov. 1908. Isto velja tudi za tistega, ki mi dokaže, da bi bil sploh kdaj kupil govejo živino met. cent pod 20 gld. — *Andrej Stersche*, najemnik „Narodnega doma“.

Velikovec. (Nasprotni časopisi.) Naravnost nesramno gonjo zoper „Narodni dom“ in spretnega najemnika, g. A. Sterscheta, so začeli v zadnjem času nemškonalni časopisi: „Freie Stimmen“, „Allg. Banern-Zeitung“ in smrdljiva „giftna krotka“. Prva dva časopisa sta pozivala Velikovčane, ki živijo od Slovencev, k bojkotu „Narodnega doma“, o čemur je pisal že prej enkrat „Mir“. Seveda so velikovski obrtniki in trgovci bolj pametni, kakor pa dopisnik nemškonalnih časopisov in niso šli na te nevarne limanice. Reči se mora, da Velikovčani po večini obsojajo tako prenapeto pisarjenje nasprotnega dopisnika in nevarno gonjo zoper naš „Narodni dom“. „Štajerc“ pa si hoče po svoji znani navadi pomagati z njemu lastnim obrekovanjem in lažmi. Laže namreč, da je najemnik kupil od nekega kmeta kravo po 20 gld. met. cent in da se mu je na vozu zadržalo neko tele. Oboje je debela laž. Namen „Štajerca“ je, škodovati najemniku „Narodnega doma“, ki je slovensko gostilno povzdignil, da se mora šteti med prve v Velikovcu. To je dosegel s točno postrežbo, dobro kuhinjo in izborno pijačo. To je, kar bode v oči nasprotnega dopisnika. Sploh je znano, da g. Stersche kolje najboljšo živino; to dokazuje vsak dan mnogoštevilni odjemalci v njegovih mesnici. Nevoščljivega dopisnika poznamo. Tudi za njega je bilo dobro meso pri g. Sterschetu, dokler mu ni ostal dolžan. Naj le dokaže najemniku zgorajšnja očitanja; ta je pripravljen, pustiti mu dolg in povrh dobi še 2000 kron. Torej, korajža velja!

Velikovec. (Blamaža.) G. Hornbogner, nimate sreče s svojimi govori. V Šmarjeti ste zadnjič trdili, da Slovenci zahtevamo, da bi se otroci ne smeli učiti po šolah nemščine. Kdo se vam je le to nalagal? Ako ne veste tega bolj natančno, potem ostanite raje doma, bo za Vas boljše! Kaj ne, „deutsch reden, heißt wahr reden“? Ali so take blamaže tudi puncirane?

Škocijan. (Na političnem shodu) preteklo nedeljo, ki mu je predsedoval gosp. Lovro Zilan, so vsi zborovalci poslancu Grafenauerju izrekli soglasno zaupnico in zahvalo. Govoril je tudi č. g. dr. Arnejc.

Prevalje. (Shod — smrt.) Na delavskem shodu dne 15. t. m. je poročal tajnik o ljudskem zavarovanju, kakršnega je izdelala avstrijska vlada za nižje sloje prebivalstva. To vladno predlogo moramo pozdraviti le z veseljem, ker bo ubogemu ljudstvu v veliko korist in v prospeh občnega blaga. Prereševalo se je tudi važnejše svetovne novice, bosansko vprašanje, vojna nevarnost itd. Želeti bi bilo pri delavcih samo več zanimanja za taka podučna predavanja, ki so ravno za delavske kroge imenitnega pomena. — V torek, 17. t. m., dopoldne smo pokopali vrlega in imovitega kmeta Jastrovnika iz Tolstega vrha, ki je umrl po kratki, mučni boleznii. N. v m. p.!

Smerče. (Upravno sodišče) je razveljavilo na pritožbo g. dr. Brejca občinske volitve v Smerčah. Fischer je bil že izvoljen za župana. Zdjaj pa taka smola!

Gospodarske stvari.

Kako boste shranili sadje?

Že dolgo vrsto let nas Bog ni obdaril s sadjem tako obilo, kakor letos. Ker je sadje obrodilo na Nemškem, ga letos ni mogoče tako lahko tja izvažati, zlasti še, ker stane vožnja preveč in tako ni mogoče konkurirati z nemškim domačim sadjem. Na Spodnjem Štajerskem izvažajo jabolka na Laško in jih Lahji ne plačujejo niti tako slabo. Koroški kmetje pa na Laškem še niso našli odjemalcev.

Zato bo treba marsikomu shraniti sadje, v prvi vrsti jabolka, in sicer žlahtne vrste, za zimo, ker je upati, da bo potem cena sadju znatno poskočila. Poglavitna zahteva, da ostanejo jabolka nepokvarjena, je, da jih shranimo na kraju, ki je varen pred mrazom. Ponavadi so to kleti, v katerih se lahko shranijo večje množine poznih jabolok. Te shrambe je treba korenito očistiti in izžvepljati, da odvzamejo kleti duh po plesnivosti, ker izgubi sadje sčasoma na dobrem okusu in dišavi, če se nahaja v neosnaženi shrambi. Izžvepla se klet tako, da se zapre duri in okna in sežge v nji več na žici privezanih žvepljenih listkov. Klet mora ostati tako zaprta pol dneva, in potem se vrata in okna odpro, da izpuhti žveplena sopara, in v kleti v kratkem času ne bo smradu. Navadno sadje se lahko shrani, kakor je v navadi, da se nasuje na kupčke na slamo pokrite dile. Žlahtnejših vrst jabolka pa je treba položiti vsako posebej na dilo in jih pokriti s slamo, lesno volno ali papirjem, da ne ovenejo.

Jabolka s tanko, fino lupino se ne izsušijo tako lahko, kakor jabolka z debelo kožo, kakor na pr. ledrarce. Klet mora biti zračna, pa ne sme imeti prepaha, da ne izsuši sadja. Če ima kdo čas, je priporočati, da shrani sadje v očiščenem pesku ali v zabojih.

Dokler ni mraza, se okna čez dan na eni strani naj puste odprta. Če pa je mraz in se je bati, da jabolka zmrznejo, morajo ostati okna zaprta in s slamo ali z gnojem od zunaj zapažena. Priporočati bi bilo, da obesi sadjerejec blizu okna termometer ali vsaj nizko posodo z vodo, da zapazi, če hoče mraz siliti v klet. Potem je treba pokriti sadje s slamo in z drugo robo in, če treba, tudi vrata s slamnato pletenino zapaziti. Čez zimo je treba na sadje večkrat pogledati in ga prebirati. Gnilo sadje je treba iz kleti takoj odstraniti in sploh za snago skrbeti. Ob lepih dneh se opoldne kleti smejo previdno prezračiti.

Če pa imaš v kleti premalo prostora, shrani tam le finejše, bolj žlahtno sadje, drugo pa lahko shraniš tudi v bližini hiše pod zemljo na suhem in senčnem kraju. Skopati je treba jamo 60 do 70 cm. globoko, naložiti v njo smrekovih vej, nasuti na nje jabolka in jih s smrekovino zopet dobro pokriti, navrh pa je treba nasuti vsaj tri decimetre visoko prsti, da ne pride mraz blizu. Jabolka pa se smejo nasuti v jamo, če so že več tednov ležala na kupu in so se spuhčila. Paziti pa je seveda treba, da ne pridejo v jamo gnila ali poškodovana jabolka. Da to sadje v zemlji ni tako dobro in dišeče kakor ono, ki je bilo shranjeno v kleti, je umljivo in je ta način shranjevanja jabolok priporočati le tedaj, če manjka prostora v kleti ali v kaki drugi za shranjevanje sadja primerni shrambi.

Kdor pozimi razpošilja sadje, ga mora zavarovati proti mrazu s tem, da ga ovije v papir in ga položi med lesno volno ali v presejano žagovino. Jabolka so proti mrazu občutljiva in lahko v par urah pri vožnji zmrznejo.

Ko se poklada listje, ki se dobi pri obrezavanju repe,

naj se poklada početkoma le po enkrat na dan in po malem, ker drugače se poloti živine driska. Pozneje šele naj se poklada dvakrat na dan in več. Priporočati se, naj se pusti, da listje pred pokladanjem nekoliko ovne, sicer pa ne preveč. Če se ravna na ta način, poloti se živine redkokdaj driska, seveda se mora pa pokladati med dvakratnim krmljenjem in zvečer toliko dobre slame, da jo živina žre, kolikor se ji zljubi. Ker ima repno listje v sebi mnogo ščavne kisline, a prav malo apna, se mora, posebno če se ga poklada mnogo, dati živini tudi apna ali zmlete in presejane krede. Odrasli živini naj se da vsak dan 80 do 100 gramov. Napaja naj se živino kakor navadno.

Deželna vlada je razglasila, da se more na postaji Pliberk od 1. prosinca 1909 prevažati živali proti ogledni pristojbini vsak petek, in če je na petek praznik, dan pozneje, ne da bi bilo zato treba posebnega privoljenja od c. kr. okrajnega glavarstva Velikovec in ne da bi bilo treba plačevati ogledovalnemu živinozdravniku potnih stroškov.

Društveno gibanje.

Katehetsko društvo zboruje v četrtek, dne 26. t. m., ob 2. uri popoldne v Celovcu v gostilni „pri benediktincih“. Govorilo se bo o „učnem načrtu“ za ljudske šole. Pridite mnogoštevilno!

I. koroško tamburaško društvo „Bisernica“ priredi v nedeljo, dne 22. novembra 1908, v gostilni pri „Zlatem studencu“, Lidmanskega ulice, „Zabavni večer“. Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina je prosta. Vse Slovence in Slovence vljudno vabi

Radise. „Izobraževalno društvo“ priredi s h o d dne 29. t. m. po popoldanski božji službi. Kot govornik pride g. Smodej iz Celovca. Gospodarji, ne zamudite gospodarskega pouka!

Št. Janž v Rožu. „Slov. kat. izobraževalno društvo za Št. Janž in okolico“ priredi v nedeljo, dne 22. t. m., ob 3. uri popoldne v prostorih pri Činkovcu v Št. Janžu jubilejno slavnostno zborovanje. Po zborovanju bo uprizoritev igre „Krčmar pri zvitem rogu“ z vstopnino 20 vin. za neude, udom je vstop prost. K obilni udeležbi vabi vse ude in prijatelje društva.

Kat. slov. izobraževalno društvo za Kostanje in okolico priredi na 1. adventno nedeljo, t. j. dne 29. novembra t. l., pri „Neuwirtu“ na Kostanjah po končani popoldanski službi božji slavnostno zborovanje v proslavo 60letnega vladanja našega presvitlega cesarja Franca Jožef I. Domačine in sosede iz okolice prav vljudno vabi

Slovensko tamburaško društvo „Dobrač“ na Brnci priredi v nedeljo, dne 22. t. m., ob 5. uri popoldne pri Pogliču na Brnci igro „Pravica se je izkazala“. Igrali bodo člani izobraževalnega društva iz Zahomca v Zilski dolini. Udeležite se prav obilno, da bote videli nastopati res spretno igralce Zilane. Vstopnina: Sedeži 50 vin., stojnišče 30 vin. Preplačila se hvaležno sprejemajo, ker je čisti dobiček namenjen za pokrivanje stavbnih stroškov.

Zitaravas. Slov. kat. izobraževalno društvo „Trta“ priredi dne 29. listopada t. l. ob 3. uri popoldne v društveni sobi svoje mesečno zborovanje. Na sporedu so poučni govori o gospodarstvu in drugih važnih vprašanjih. K obilni udeležbi vabi vse ude in prijatelje društva

Globasnica. (Cesarska slavnost.) V nedeljo, dne 29. novembra, popoldne ob 3. uri, priredi tukajšnje izobraževalno društvo veliko cesarsko slavnost s sledečim sporedom: 1. Nagovor predsednika. 2. „O Avstrija, ti dom krasan!“ poje ženski zbor. 3. Slavnostni govor. 4. „Naš cesar — živio!“ Deklamacija. 5. Razne deklamacije, petje moškega zbor. 6. Sklepne besede. 7. Cesarska pesem, poje mešan zbor. K najobilnejši udeležbi k lepi slavnosti vabi

Vabilo na prvi letni občni zbor, katerega napravi „Izobraževalno kmetsko društvo za Rudo, Št. Peter in okolico“ na prvo adventno nedeljo, dne 29. novembra 1908, ob treh popoldne v gostilni pri Zledku v Podlisni. Pridite v prav obilnem številu!

Politične vesti.

Proračunska debata v deželnem zboru.

Posl. Weiss biča nekatere nedokazane trditve predgovornika. O prosti šoli pravi, da nima prav nobenega kredita več, niti pri radikalnih Nemcih; kjer so na čelu judje in socialni demokratje, ne more zrasti kaj dobrega. Resnica je, da so nepokvarjeni otroci sami verskih vaj najbolj veseli. Le če zastrupi otroško srce greh, mu postane krščanski nauk zopern, na tem pa verski pouk nima nobene krivde. Če bo Angerer dosegel pomnožitev ur za krščanski nauk, mu bomo le hvaležni, ker bomo lahko dokazali, kako vzgojevalno silo ima ravno verski pouk. Vera je temelj človeškega življenja. Če daste ljudem še toliko izobrazbe, v bridkih urah jim brez vere ne boste mogli dati opore. Potrudimo se raje, da spravimo med ljudi več verskega čuta. Nas ne boste pri tem pogrešali. Kam pridemo brez vere, so nam najboljši dokaz socialni demokratje. Privočil bi vam le, g. profesor, da bi bili med njimi nekaj časa tovarniški ravnatelj. Idite na Francosko, tam boste tudi našli, kakšni ljudje se vzgojijo brez verskega pouka.

Grafenauer: Prepričan sem se, da se moram v zbornici, kadar govorim, obračati proti vzhodu; zapadni del me razume dobro, a na vzhodu sedijo ljudje, ki slišijo, česar nisem govoril. (Smeh.) Jaz naj bi bil označil nemščino kot mlad jezik, ki se šele razvija. To poslancu koroških Slovencev niti v glavo ne pade, ker jo poznam dobro. Rekel sem le, da bi se Nemcem, če ne bi se v šoli učili pismenega jezika, godilo ravno

tako, kakor je pravil Metnitz o nekaterih Slovencih, da ne razumejo pismene slovenščine. Glede sprememb šolskih knjig dam prof. Angererju prav, če gre res za napredek. Toda proti pogostemu menjavanju šolskih knjig sem, ker to stane. Če pa se postavim na narodno stališče, pa moram vprašati, če so bile spremembe tudi dobre? Ko sem še hodil jaz v šolo, smo še brali, da so oblegali l. 1683. Turki Dunaj (klici: Čujte, čujte!) in je bil kot zmagovalc Turkov imenovan tudi Poljak Sobieski. Dandanes ga ne najdete več, ampak samo Starhemberga. (Veslost). Tudi tega pogrešam, da so bili koroški vojvode na gosposveškem polju v slovenskem jeziku ustoličeni. (Kirchmaier ugovarja.) Glejte, kako potrebno bi bilo, tovariš Kirchmaier ne ve tega. (Burna veselost.) Glede slučaja v Žrelcu želim le natančno preiskavo, in videli boste, kdo je začel kaliti mir. Sicer pa se v Žrelcu o nemškem prebivalstvu sploh naj ne govori. Šulferajn ima dva agenta, ki vsiljujejo občinam podpore in ta sta Lecher in Steinlechner, ki sta v dogovoru z nemškonacionalnimi učitelji!

Deželni predsednik pravi, da je večina s sedanjimi utrakvističnimi šolami zadovoljna. Glede nemške molitve v Rinkolah je mnenja, da se na utrakvističnih šolah v 2. razredu naj moli nemško, v prvem pa slovensko! Isto je v Strojni in Št. Danijelu. (Oho! Molitev vendar ni zato, da bi se otroci učili nemščine, ampak pogovor z Bogom! G. deželni predsednik, zapomnite si to, če Vam tega dosedaj še nihče ni povedal! Ured.) Utrakvistične šole odgovarjajo razmeram. (G. predsednik, stavimo, da ne veste, kakšen pouk je na „takozvanih“ utrakvističnih šolah na Koroškem! Ured.) Če pa se je otrokom prepovedalo, pozdravljati slovenski, je to preveč. (Tudi to si bomo zapomnili, ker nemškonacionalni učitelji po mnogih krajih to prakticirajo. Ured.) Splošno je šolstvo na Koroškem v dobrem stanu. (Debata se konča.)

Iz proračunske debate navedemo le še pomemben izrek posl. Angererja: „Narodno vprašanje je gospodarsko vprašanje!“ Na predlog posl. Wieserja je dovolil deželni zbor šulferajnu in sudiški povišano svoto od 200 na 500 kron vsakemu društvu!

Posl. Burger je ponavljal svoj govor iz trgovske zbornice in spuščal pušice proti slovenskim „Hetzadvokatom“.

Deželni zbor zaključen.

Dne 7. t. m. je bilo četrto zasedanje devete perijode koroškega deželnega zbora zaključeno. Zadnja dva dni so rešili še ostale predloge. Za uravnavo Meže od Prevalj do Guštanja je dovolil deželni zbor 15% prispevek v znesku 15.000 kron. Proračun znaša 100.000 K. (Vlada bo bržkone prispevala 70%, ostalih 15% pa interesenti. Ured.) Za novi most v občini Blato so prispevali 600 K k stroškom, ki so proračunjeni na 600 K. Sprejet je bil tudi predlog finančnega odseka, ki pooblašča deželni odbor, da sme povrniti užitninskemu davku podvrženim strankam, ki se hkrati pečajo tudi s poljedelstvom, deželno doklado na sadno pijačo, če morejo dokazati, da so to pijačo porabili za domače posle, in če to potrde najemnik užitninskega davka, pogoditvena društva ali občina kot verjetno. Za železnično progo Velikovec-Sinčaves ali za prvi del takozvane koroške vzhodne železnice (Celovec-Velikovec-Labudska dolina) dovolijo deželni prispevek 200.000 K v štirih enakih letnih obrokih. Za vodovode v peterih nemških občinah na Zgor-njem Koroškem so dovolili prispevek 4500 K. (Prošnjo za prispevanje k stroškom za vodovod pri šoli v Št. Janžu v Rožu je pa deželni odbor odklonil z utemeljevanjem, da ni denarja. Gosp. Kiršner, tako ste zastopali slovenske volilce v svojem volilnem okraju? Op. ured.)

Na vrsto pride predlog pravno-političnega odseka, tikajoč se posl. Krampla in tovarišev o spremembi starega volilnega reda za koroški deželni zbor. V imenu pravno-političnega odseka poroča, pravzaprav bere, posl. Oraš in stavi potem predlog, da se deželni zbor to pot naj ne peča s spremembo deželnega volilnega reda.

Posl. Krampl pravi, da je poročevalec utemeljeval sicer dolgo, povedal pa pravzaprav ni ničesar. Celo leto je potreboval deželni zbor za njegov in tovarišev predlog, da ga je odklonil. Tako počenjajo klovnovi cirkusi. (Deželni glavar pokliče zaradi tega izraza govornika k redu.) Nemškonacionalna stranka je pokazala, da ni ljudska stranka in da nima nobenega poguma. Nje pogum obstoji le v tem, da manjšino izključuje iz odsekov in je celo vrsto gospodarskih predlogov, stavljenih od manjšine, zavrgla. (Nastane strašen hrup in ropot, pri katerem se posebno odlikuje prof. Waldner.) Ta odsekov predlog je škandal, je izdajstvo kmetskega stanu. In za poročevalca se je dal izrabiti kmetski poslanec! Govornik bo šel med ljudstvo ter mu bo delo-

vanje nemškonacionalnih poslancev za kmeta razkril.

Posl. Breitegger obžaluje, da je govoril kaj takega nemški kmet. (Kaj je hotel s tem povedati, morda sam ni vedel. Op. ured.)

Posl. Angerer izjavi, da ni res, da ne bi imeli poguma za novo volilno reformo, pogum bi že imeli, ali nočejo. Tudi socialni demokratje so se v tem vprašanju postavili na drugo stališče nego prej.

Posl. Weiss se zahvaljuje posl. Angererju za odkrito izjavo, da kratkomalo nočejo spremeniti volilnega reda za deželni zbor. Čudi se, da se tudi kmetski poslanci branijo z vsemi štirimi pomnožitve kmetskih mandatov. Lepi kmetski poslanci to! Glede stališča socialnih demokratov pa reče: „Iz prav gotovega vira mi je znano, da imajo socialni demokratje obljubljena dva mandata.“ Zato so tako tihi sedaj, kar ni njihova navada.

Posl. Steinwender (nemški nacionalc) se postavi na stališče krščanske socialne manjšine. Če več ne, naj bi bili razširili splošno kurijo od 4 na 10 poslancev. Treba je potegovati se za napredek, ali tukaj pogreša napredka. Kaj bo rekla k njegovemu glasovanju njegova stranka, mu je vseeno.

Dež. odbornik Art. Lemisch pravi, da niso tako neumni, da bi storili to, kar hočejo „črni klerikalci“. Odsekov predlog zagovarja s tem, da plačuje Celovec sam davka okroglo 1.120.000 kron, razni trgi in mesta pa 1.709.996 K. (Weiss: No, in koliko kmetje?) Odsekov predlog se sprejme z vsemi proti glasovom krščanskih socialcev in Steinwenderja.

Zadnji predlog v tem zasedanju, da naj dovoli deželni zbor povodom šestdesetletnega cesarjevega jubileja v dobrodelne namene 880.000 K, in sicer za deželne dobrodelne zavode 630.000 K, za nakup posestva Litzelhofen na Zg. Koroškem za novo kmetijsko šolo 170.000 K in za varstvo otrok in nedorasle mladine 50.000 K, je bil soglasno sprejet. Poslanci so klicali, ko je končal poročevalec dr. Metnitz z utemeljevanjem tega predloga, bravo! eden pa heil! kar je naredilo mučen vtis.

Deželni glavar Goëss se poslavlja od poslancev in se zahvaljuje vsem za sodelovanje. Četudi ne bodo zunaj ljudje z vsemi zadovoljni (Kiršner kima), imeli pa bodo zavest, da so storili svojo dolžnost. Nezadovoljnih ne bo nikdar manjkalo. Nato slavi napredek Avstrije pod 60-letno vladno presvitlega cesarja Franca Jožefa I. in pozove poslance, da zakličejo ž njim slavnemu vladarju trikrat „hoch!“ Zahvali se tudi deželnemu predsedniku Heimu za sodelovanje v zbornici. Dr. Metnitz, namestnik deželnega glavarja, se poslavlja od deželnega predsednika, se zahvaljuje v imenu zbornice deželnemu glavarju grofu Goëssu za spretno, vestno in neutrudljivo vodstvo deželnega zbora. Tudi deželni predsednik se je opetovano zglasil k besedi in poudarjal, da bo vedno skrbel za napredek dežele, dokler bo ostal na tem mestu. Nato zaključil deželni glavar četrto zasedanje devete perijode koroškega deželnega zbora.

Kandidatje Slov. Ljudske stranke

na Kranjskem za deželni zbor v 10 novih volilnih okrajih so: Evgen Jarc, c. kr. gimnazijski profesor v Ljubljani, dr. Ivan Zajec, zdravnik c. kr. tobačne tovarne v Ljubljani, Mihael Dimnik, posestnik v Jaršah, dr. Vladislav Pegan, odvetnik v Ljubljani, Jernej Ravnikar, nadučitelj v Trnovem pri Ilirski Bistrici, Ivan Lavrenčič, dekan v Kamniku, Janez Piber, župnik v Bohinjski Bistrici, Janez N. Hladnik, župnik v Trebelnem, Josip Zurec, župan in posestnik v Kandiji, Anton Kobi, posestnik in trgovec na Bregu pri Borovnici.

Zbližanje slovenskih strank.

Na zaupnem shodu S. L. S. v Ljubljani, dne 16. t. m., je bila soglasno in z velikim odobravanjem sprejeta sledeča dr. VI. Peganova resolucija: Uvažujoč narodno-politični položaj na slovenskem jugu, ki je nastal o posledici aneksije Bosne in Hercegovine, uvažujoč nadalje posebne politične razmere na Kranjskem in v slovenskih pokrajinah S. L. S. ne odklanja možnosti, da poslanci S. L. S. v državnem zboru pritrđijo zblizanju „Slovenskega kluba“ in „Zveze južnih Slavena“ pod pogojem, da varujejo v polnem obsegu načela S. L. S. in svobodno izvrševanje njenega programa. — V tem okviru dovoljuje shod zapupnikov poslancem S. L. S. prosto roko. — Vesel pojav!

Novo ministrstvo.

Bienert ni imel sreče s sestavo parlamentarnega ministrstva. O neuspehih je poročal cesarju v enourni avdienci in je vladar odobril njegov načrt glede sestave uradniškega ministr-

stva, ki je sestavljeno sledeče: Ministrski predsednik: dr. baron pl. Bienert, minister za notranje zadeve: tajni svetnik baron pl. Haerdtl, vodja naučnega ministrstva: Sekcijski načelnik vitez pl. Kaněra (Čeh), vodja pravosodnega ministrstva: sekcijski načelnik dr. vitez Holzknecht pl. Hort (Nemec), vodja finančnega ministrstva: tajni svetnik sekcijski načelnik bar. pl. Jorkasch-Koch (Poljak), vodja trgovinskega ministrstva: sekcijski načelnik dr. Mataja (Nemec), vodja železniškega ministrstva: sekcijski načelnik dr. vitez pl. Forster (Nemec), vodja poljedelskega ministrstva: sekcijski načelnik Pop (Čeh), domobranski minister: tajni svetnik podmaršal pl. Georgi, vodja ministrstva za javna dela: sekcijski načelnik dr. grof Wickenburg (Nemec), ministri brez portfelja (namesto ministrov rojakov): tajni svetnik vitez pl. Abrahamovič (Poljak), dr. Začek (Čeh) in dr. Schreiner (Nemec).

Dunajski listi poročajo, da je to ministrstvo le prehodno. Baron Bienert bo predložil državnemu zboru jezikovno predlogo, in če ž njo ne prodre, bo državni zbor razpuščen in bodo nove volitve razpisane.

Varnostne odredbe in povišanje mirovnega stanja v Bosni in Hercegovini.

V torek, dne 17. novembra je izšla v dunajskih časnikih okrožnica, ki naznanja, da se bo nekoliko povišalo število bosansko-hercegovskih obmejnih čet. Vladna okrožnica ne odreja celotne ali delne mobilizacije, temveč se gre le za izredno vpoklicanje gotovih letnikov rezervistov in nadomestnih rezervistov k aktivni službi v miru na podlagi postave z l. 1888, št. 77. Ta odredba se nanaša le na obmejno varnostno službo in se bo raztezala le na majhni odstotek onih rezervistov, katerih se tiče omenjena postava, da se tako upošteva narodno-gospodarski hasek prebivalstva, da se prebivalstva preveč ne obremenijo. Gledalo se bo na to, da se bodo vpoklicali le neoženjeni in se bo prizaneslo družinskim očetom ter se bodo tudi v najpotrebnejših slučajih dajale olajšave. Tistim, ki se vpokličejo, se bode vštela ta služba namesto orožnih vaj, katerih se se drugače dolžni udeležiti. Povrhu teh, ki se imajo na novo vpoklicati, in to je zadnji letnik rezerve, se bodo pridržali pri bosanskih in hercegovskih polkih tisti nadomestni in drugi rezervisti, ki bi morali sedaj na dopust.

Vladna okrožnica poudarja, da so vesti, da bi bili avstrijski vojni zbori ali da bi se sploh kake večje vojaške priprave izvršile, neosnovane. Samo pri 15. vojnem zboru v Bosni in Hercegovini se izvrši povišanje mirovnega stanja. Pri vsaki stopinji se zviša število vojakov za 36 mož. Drugih 14 vojnih zborov se ta naredba ne tiče. S tem se hoče dati prebivalstvu ob naraščajoči agitaciji na jugu in v nevarnosti, da se organizirajo srbske čete, zavest varnosti. Vpoklicani bodo le zadnji rezervni letniki.

Kaj je novega po svetu.

Ljubljanska kreditna banka je otvorila podružnico tudi v Trstu, kakor jo ima že v Spljetu in Celovcu.

Slovensko gledališče si nameravajo sezidati tržaški Slovenci, poročajo „Freie Stimmen“ in se silno jeze nad napredkom Slovencev v največjem slovenskem mestu — Trst, kjer pa dosedaj še vladajo Lahi.

Bolečine,
 revmatske, nervozne, vsled prehlajenja, prepiha nastale, mrzlico ozdravi zanesljivo Fellerjev fluid z zn. „Elsa-fluid“. Dvanajstor. za poskušnjo 5 K franko. Naročite pri E. V. Fellerju v Stubici, Elsa trg 67 (Hrvaško). *Kasi.*

Strašna nesreča v rudokopu. V Hamu na Nemškem je nastal v tamošnjem rudokopu požar, ki je zabranil rudarjem, ki so delali v jami, rešitev. Rešili so 27 ranjencev, 39 so jih potegnili iz jame mrtve, v jami jih je ostalo pa še 294, ki so brez dvoma že vsi mrtvi. Ker ni bilo mogoče na drug način ognja ugasiti ali omejiti, so zazidali vse vhode. Žalost žen in otrok ponesrečencev je brezmejna. Vili so roke in strahovito vpili, ko so spoznali mrtvece, ki so ležali v dveh vrstah, pokriti z rjuhami. Ko pogasijo ogenj, bodo začeli takoj iskati ostale ponesrečence. Med temi je tudi 80 avstrijskih državljanov, povečini Poljaki. Nemški cesar Viljem je podaril nesrečnim družinam 25.000 mark. Mrtvece bodo pokopali na posebnem pokopališču.

„Schichtovo milo“ z labodom in „Schichtovo milo“ z jelenom je dvojno milo, a oboje edino te vrste. Labodje milo je specialiteta za volno, žido, fino perilo in gardine, kakor ga ni na celem svetu. Jelenovo milo je milo za vsako pranje

pri hiši, da ne more biti boljše. Za vsak kos mila z imenom „Schicht“ se jamči, da je brez škodljivih snovi. Jamstvo 25.000 K.

Hudo prehlajenje

in kašelj poneha pri uživanju lajšajoče in krepljene SCOTT-ove emulzije.

SCOTT-ova emulzija

je prijetnega okusa in vsi, ki ne morejo prebavljati navadnega ribjega olja,

SCOTT-ovo emulsijo

zlahkoto prebavljajo in jo radi uživajo. Vrhtega je SCOTT-ova emulzija znatno kortsitnejša.

Pristna le s to znamko — z ribičem — kot z jamstvenim znakom SCOTT-ovega ravnanja.

Cena izvorni steklenici 2 K 50 vin.

Dobiva se v vseh lekarnah.

Tržne cene v Celovcu

12. novembra 1908 po uradnem razglasu:

B l a g o	100 kg		80 litrov (biren)	
	od	do	K	v
Pšenica	—	—	—	—
Rž	—	—	20	50
Ječmen	—	—	—	—
Ajda	20	—	21	—
Oves	17	71	18	40
Proso	—	—	—	—
Pšeno	—	—	25	40
Turščica	17	85	18	—
Fižola rdeča	—	—	—	—
Repica (krompir)	—	—	4	44
Deteljno seme	—	—	—	—
Seno, sladko	9	50	10	60
„ kisló	8	—	10	—
Slama	7	—	8	—
Zelnate glave po 100 kosov	8	—	9	—
Repa, ena vreča	1	—	1	20
Mleko, 1 liter	—	22	—	24
Smetana, 1 „	—	60	1	20
Maslo (goveje) 1 kg	2	60	2	80
Surovo maslo (putar), 1 „	2	40	3	20
Slanina (špoh), povoj, 1 „	2	—	2	20
„ „ surova, 1 „	1	50	1	60
Svinjska mast 1 „	1	70	1	80
Jajca, 1 par	—	18	—	20
Piščeta, 1 „	2	—	2	40
Race	4	—	4	40
Kopuni, 1 „	—	—	—	—
30 cm drva, trda, 1 m ³	3	20	3	60
30 „ „ mehka, 1 „	2	80	3	10

Živina	Počrez		100 kilogramov		Prignalo	Prodalo
	od	do	žive vage	zaklana		
Konji	—	—	—	—	—	—
Biki	—	—	—	—	—	—
Voli, pitani	—	—	—	—	—	—
„ za vožnjo	310	400	—	—	—	34
Junci	180	335	—	—	—	16
Krave	118	364	—	—	—	68
Telice	120	200	—	—	—	21
Svinje, pitane	—	—	—	120	124	65
Praseta, plemena	12	38	—	—	—	236
Ovce	—	—	—	—	—	—

Loterijske številke 14. novembra 1908:

Gradec	57	73	32	22	37
Dunaj	41	79	56	90	10

Za „Delavski dom“ v Podljubelju so darovali na naslov Janko Arnuš, Podljubelj, p. n. gg.:

Dr. Cukala, Celovec, 14. Neimenovan 5. Lučovnik, Visoka Bistrica, 12. Šturm, Brdo, 12. Vintar, Šmihel, 12. Ražun, Št. Jakob, 14. Smodej, Celovec, 14. Kaplan, Medgorje, 10. Brabenec, Št. Tomaž, 12. Svetina, notar, Pliberk, 36. Dr. Sommer, Celovec, 10. Bolf. Serajnik, Št. Lipš, 12. Meško, Marija na Zili, 1. Dr. Krek, Ljubljana, 20. Dragasnik, Kostanje, 20. Vidovic, kn. šk. kanc., 100. Ogris, dekan, Kaplja, 10. Petermann, Otok, 20. Huter, prof., Celovec, 35. Dr. Zore, Št. Vid, 10. Kindlman, Grebinj, 12. Dolinar, Šmarjeta, 12. Lavrine, Strmec, 3. Kovač, korar, Celovec, 10. Dr. Müller, stolni prošt, 40. Neimenovan 100. Prošt Wieser Jan., Podkurnos, 27. Sadjak, Celovec, 5. Dr. Pavlica, Gorica, 12. Vek. Legat, Celovec, 100. Msgr. Kozák, Celovec, 5. Žerjav 2. Greiner, Št. Jakob, 10. Koler, Zila, 5. Neimenovan 20. Sekol, Prevalje, 3. Ulbing, Prevalje, 5. Peterman, 20. Isop, prošt, Sp. Dravograd, 3. Warmut, Brdo, 5. Marinič, dekan, Pliberk, 5. Lubej, Jezersko, 10. Bergman 4. Polanec, Št. Jurij na Vinogradih, 20. Klemenčič, župnik v Borovljah, 20. Gospa Janeš v Borovljah, 20. Cepić, Kazaze, 3. Kraut Valent, 5. Hüttner, Rožek, 5. Serajnik Ivan, Št. Danijel, 5. Nagel, Sele, 10. Lučovnik, Vis. Bistrica, 12. Petek, komendant, Reberca, 10. Huter Alojz 20. Kogelnik, Radiše, 10. Fr. Sal. Pirc 5. — Skupaj K 1394:02.

Iskreni zahvali dodaje prisrčno prošnjo za nove Janko Arnuš.

Listnica uredništva.

Nekaterim gg. dopisnikom: To pot ni mogoče. Pliberški okraj: Dopis je brez podpisa, torej v koš!

Slovinci! Kupujte le pri domačih slovenskih tvrdkah, ki se priporočajo v „Miru“. — Svoji k svojim!

Vse Slovence iz sodnijskega okraja Borovlje

opozarjam pri nakupovanju manufakturnega blaga, obleke, in sploh na vse, kar spada pod trgovino mešanega blaga, na svojo prodajalnico; posebno pa v špecerijskem blagu, žitu in v drugih poljedelskih pridelkih se obračajte na mojo trgovino in priporočam tudi svojo gostilno ter se bom potrudil vsakega z dobrim blagom in z nizkimi cenami zadovoljiti. Proseč za obilo obiskovanje, ostajam vdani

Josip Renko,

trgovec in gostilničar v Borovljah.

Ceno posteljno perje

1 kg sivega, skubljenega K 2—, napol belega K 3-80 belega K 4—, izredno finega K 6—, najbolj finega, skubljenega K 8—, 1 kg sivega puha 6 K, belega 10 K, naprsnega 12 K, od 5 kg začeni franko.

Dovršene postelje

iz zelo gostega, rdečega, modrega, rumenega ali belega nanking-blaga, 1 pernica 180 cm dolga, 116 cm široka, z dvema 80 cm dolgima in 58 cm širokima blazinama, dobro napolnjena, z novim sivim, očiščenim in trpežnim perjem K 16—, z napolpuhom K 20—, s puhom K 24—; posamezne pernice po K 12—, 14—, 16—, blazine K 3—, 3-50, 5—. Pošilja po povzetju, zavoj brezplačno, od K 12— naprej franko.

Maks Berger v Dešenici 224, Šumava, Češko. Neugajajoče se zamenja ali se vrne denar.

— Ceniki zastoj in franko. —

Prodaja lesa.

Ekspoziturna farna prebenda v Žrelcu bo dala posekati gozdno parcelo št. 152, k. obč. Radiše, z nad 200 m³ boro-vega lesa. Cenilna vrednost 2000 K.

Ponudbe naj se pošljejo do 1. decembra t. l. župnemu uradu Žrelec pri Celovcu.

Prebendno predstojništvo Žrelec, dne 12. novembra 1908.

Dr. Janez Arneje, župni ekspozit.

!! Prodajalci najdejo kupce !!

kakor udeležbo za trgovino ali pesestva vsake vrste na mestu ali v deželi po najhitrejši in najdiskretnejši poti. Obračajo se naj zaupno in izključno le na

upravnitvo „I. Realitätenverwaltung“, Dunaj VIII. Albergg. 30.

Podjetje prve vrste, zelo rečno, točno ter skozinsko strokovno. Zahtevajte brezplačen poset našega zastopnika na Dunaju in v provinci in svrhu ogledanja in dogovora.

100 tine kupcev zapisanih.

Stoj!

Ali ni

Ceres-jedilna mast

(iz kokosovih orehov)

najboljša? Ni samo najfinejša in najčistejša, temveč tudi najcenejša in najizdatnejša mast, kar sem je kedaj kupila!

Le poskusite!
Ne bo vam žal!

Največja trgovina te stroke v Celovcu.

Modnega in manufakturnega, tu- in inozemskega blaga, vedno najnoviši izbor.

Zaloga je stalno v vrednosti 1/4 milijona kron. Za prodajanje na debelo oddajam blago trgovcem po tovarniških cenah.

Zaradi posebno velikega nakupa zimskega blaga bom dem letos po zelo nizkih cenah prodajal, t. j. brez konkurence, ker se je tudi cena pri blagu znatno znižala.

Imam za ženin in neveste zmirom veliko zalogo in najlepše blago na razpolaganje.

— Vsi uslužbenci govorejo slovenski. —

Anton Renko, lastnik trgovine, Celovec, vogel Kramarjeve ulice in Novi trg.

Najboljši češki vir za dobavo.

Ceno posteljno perje!

1 kg sivega, izpukanega perja 2 K, boljsega 2 K 40 vin.; polbelega 2 K 80 vin.; belega 4 K, belega puhastega 5 K 10 vin.; 1 kg najfinejšega, snežno-belega, izpukanega 6 K 40 vin., 8 K; 1 kg sivega puha 6 K, 7 K, belega, finega 10 K; najfinejšega prsnega puha 12 K. Ako se kupi 5 kg, poštnine prosto.

Izgotovljene postelje iz gostonitkastega rdečega, visnjavega, belega ali rumenega nankina, dobro napolnjene, tuhnja, 180 cm dolga, 116 cm široka, z dvema blazinama, vsaka 80 cm dolga, 58 cm široka, napolnjena z novim, sivim, zelo trpežnim puhastim perjem 16 K; napol puh 20 K, puh 24 K; posamezne tuhnje 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; blazine 3 K, 3 K 50 vin., 4 K. Pošiljam po postnem povzetju od 12 K dalje poštnine prosto. Dovoljeno je zamenjati ali vrniti, ako se plača poštnina; če blago ne ugaja, se denar povrne. S. Benisch, Deschenitz, št. 794 (Češko).

— Cenik brezplačno in poštnine prosto. —

Vydrova tovarna hranil v Pragi VIII.

izdeluje in priporoča:

„Vydrovko“ žitno kavo, pošiljano po pošti v 5 kilogramskih zavitkih za	K 4.50
Vydrovo otroško moko, 1 kg za	2.40
Vydrove juhe konzerve (grahovo, gobovo, lečno, rižovo in rezančno), 1/2 kg (20 do 25 porcij)	1.50
Vydrov juhi pridatek, 1/2 kg steklenica	3.—
Vydrov malinovi grog, 1 steklenica	2.—
Vydrove oblate, maslence (svetovnoznan), škatla 25 kosov	2.—
Vydrove oblate „Dessert delicat“ z medenim kremom, 50 kosov	3.—
Vydrove oblate „Delicatess“, sadnega okusa in s čokolado, 50 kosov	2.50
Vydrov „Buchtin“, dišava za pecivo, 1/4 kg steklenica (zadostuje ravno za 25 kg moke)	1.—
Vydrove šumeče bonbone „Ambo“ ali pa s „šidrom“ v štanjolu, škatla 50 kosov	2.—
Vydrovo gorčico (ženof) po francoskem in kremškem načinu, 1/4 kg	—80

„Domači Prijatelj“

lastni tovarniški časopis, V. letnik. Zahtevajte na ogled!

Vydrova tovarna hranil, Praga VIII.

Tiskarna družbe sv. Mohorja

se vljudno priporoča za natisovanje vizitnic pismenih zavitkov itd. po najnižjih cenah.

Gospodarsko društvo

v Bermu (p. Pazin, Istra) posreduje brezplačno pri prodaji vina svojih zadrušnikov. Cena je nizka. Vino je bele, rdeče in črne boje. Kakovost izborna.

Kupujte narodni kolek!

Izjava.

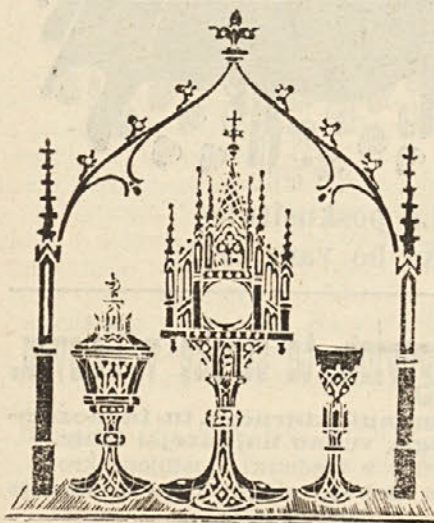
Podpisani sem imel zavarovana svoja poslopja pri „**Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani**“. Dne 8. septembra t. l. me je zadela nesreča, da mi je ogenj vse uničil. Takoj po cenitvi škode mi je bila zavarovalnina brez vsega odbitka izplačana, za kar se prav iskreno zahvaljujem in omenjeno zavarovalnico vsakemu najtopleje priporočam.

Na Ledu, dne 29. sept. 1908.

Jakob Nedved.

Emila Mehlhofer-ja vdova pasarska obrt

Celovec, Stolne ulice šte. 4
nasproti dvornemu vrtu

rijevi mašnih konvic s skledicami, posod za blagoslovljeno vodo, sveto olje, križev za oltarje, zastave itd.

Prenavljajo in popravljajo

se vse v to stroko spodajoče cerkvene stvari, in se jamči za dobro pozlačenje in posrebranje v ognju. **Pismena naročila** se izvršujejo najhitreje in točno.

Posebno si dovoljujem častiti duhovščini in sl. občinstvu naznaniti, da nimam nobenega potovalca in tedaj tudi nihče ni upravičen zame dela prevzemati ali izvrševati.

se zahvaljuje za doslej izkazano zaupanje in se priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu z izgotovljenimi deli za napravo vseh v to stroko spadajočih

cerkvenih in bronastih del

napravljenih po najnovejših vzorcih, lepo izdelanih, po najnižjih cenah, na pr. svečnikov za oltarje in podobe, kadilnic, svetiljk, kelihov, ciborijev

Janez Goleš

v Celovcu,

Paradeisergasse št. 20,
podobarska in pozlatarska delavnica za cerkvena dela

se vljudno priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v izdelovanje, prenovljenje in pozlačenje oltarjev, prižnic, božjih grobov, okvirjev, svetih podob in tabernakljev po predpisu.

Za fino in trajno delo prevzame popolno jamstvo.

Kos vsaki konkurenci.

Priznana najcenejša slovenska tvrdka na Koroškem.

Tovarna za kmetijske stroje.

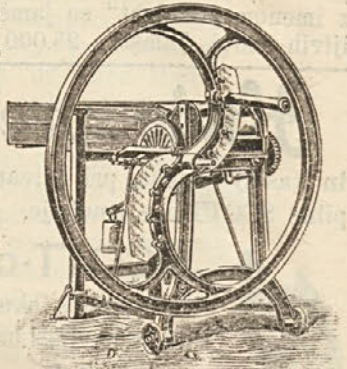

Kdor potrebuje kak **kmetijski stroj**, naj se obrne naravnost na tovarno

Konrada Prosch-a,

v Celovcu, Adlergasse št. 19, nasproti c. kr. kmetijske družbe, kjer se dobijo najnovejše mlatilnice, slamoreznice, gepeljni in razni drugi za kmetijstvo potrebni stroji ter tudi taki **vodovodi**, ki sami vodo gonijo iz globoko ležečih studencev na zemljišča, ka terim vode primanjkuje. (Glej podobo na levi strani.)

Cenike pošilja zastonj.

Schicht-ovo milo

je najboljšje.

Kako ohranimo perilo in obleko kakor novo?
Z umivanjem s
Schicht-ovim milom.
Schicht-ovo milo
je **zajamčeno** popolnoma čisto in brez škodljivih primeskov.
Pristno le z imenom **Schicht** v stiskanih kosih, brez ovoja ali v kartonih.

Lovske puške

vseh sestav, priznano delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva boravska tovarna orožja

Peter Wernig,
c. in kr. dvorni založnik v Borovljah, Koroško.

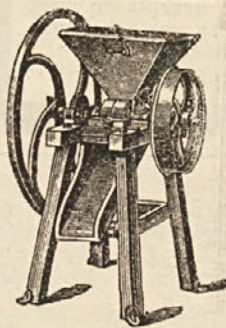
Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Dva pridna, zanesljiva moža,

z dobrimi spričevali, zmorna nemščine v besedi in pisavi, samska ali oženjena, se sprejmeta takoj ali z novim letom kot **voznika za kruh**.
Dopisi z „Guter Verdienst“, poste restante na glavni pošti, Celovec.

Zahtevajte po vseh gostilnah „Mir“!

Slovenci, spominjajte se
Velikovške šole!

Patentovane mline za debelo moko

s ploščami za mletev;

mline za debelo moko z jeklenimi valjarji za različno zrnato sadovje in druge pridelke;
stroje za pripravljavanje krme, rezanice, rezalnice za repo, parnice za krmo, sesalke za gnojnico itd.

izdeluje in prodaja

Ph. Mayfarth & Co.

tovarne za kmetijske stroje, železolivarne in fužine na par,
Dunaj, II., Taborstrasse 71.

Ilustrovan cenik zastonj in franko.

Zastopniki in prekupci se sprejmejo.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Akcijski kapital K 2.000.000.

Denarne vloge obrestujemo po

4 1/2 %

od dne vloge do dne vzdiga.

➔ **Kolodvorska cesta št. 27.** ➔

Zamenjava in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone. Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavelje.

➔ Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila. ➔

Centrala v Ljubljani. Podružnica v Spletju.

Turske srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobiček 300.000 frankov. Na mesečno vplačevanje po K 8— za komad.

Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na leto. Glavni dobiček K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.